SPRAWDZIAN · JĘZYK POLSKI

Sprawdzian z „Iliady” **Grupa A**

Homer

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 22

10 zadań, 22 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Pierwszy wers „Iliady” w przekładzie Dmochowskiego brzmi: „Gniew Achilla, bogini, głoś, obfity w szkody”. Zwrot do bogini z prośbą o opowiedzenie tematu pieśni to:

(A) inwokacja
(B) apostrofa do ojczyzny
(C) epitet stały
(D) porównanie homeryckie

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Dlaczego w księdze XVI Patrokl prosi Achillesa o jego zbroję?

(A) chce ją przekazać Agamemnonowi jako znak pojednania
(B) liczy, że Trojanie wezmą go za Achillesa i wstrzymają natarcie
(C) jego własna zbroja została zniszczona w walce z Hektorem
(D) zbroja Achillesa miała go uczynić nieśmiertelnym

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–1 pkt)

Jak kończy się pojedynek Parysa z Menelajem w księdze III?

(A) Afrodyta (Kiprys) ratuje Parysa, unosząc go w ciemnej mgle do komnaty
(B) Menelaj zabija Parysa, a Trojanie wydają Helenę
(C) Parys rani Menelaja strzałą i wojna rozgorzewa na nowo
(D) Hektor przerywa walkę i sam staje do pojedynku

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 4. (0–3 pkt)

Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących pożegnania Hektora z Andromachą (księga VI).

1. Hektor nie zastaje Andromachy w domu – spotyka ją przy Bramie Skajskiej.	**P**	**F**
2. Syn Hektora przestraszył się błyszczącego hełmu ojca z pióropuszem.	**P**	**F**
3. Ojca Andromachy zabił Achilles, gdy zdobywał Teby.	**P**	**F**

Przy każdym zdaniu zakreśl P (prawda) albo F (fałsz).

Zadanie 5. (0–5 pkt)

Dopasuj przedmiot do roli, jaką odgrywa w „Iliadzie”.

1. berło nabite złotymi gwoździami	…	A. rozstrzyga, że zginąć ma Hektor, a nie Achilles
2. złota szala Zeusa	…	B. zapłata za wydanie ciała Hektora
3. zbroja Achillesa	…	C. Achilles rzuca je na ziemię po przysiędze, że nie będzie walczył
4. okup przywieziony przez Pryjama	…	D. złożono w niej kości Hektora po spaleniu stosu
5. złota puszka okryta purpurą	…	E. przywdziewa ją Patrokl, a po jego śmierci zdobywa Hektor

Przy każdym numerze wpisz literę pasującego elementu.

Zadanie 6. (0–3 pkt)

Uzupełnij luki, wybierając wyrażenia z listy.

Hektor ma na sobie zbroję zdartą z (1) _____, więc Achilles trafia go w jedyne odsłonięte miejsce — w (2) _____. Konający Hektor przepowiada, że Achillesa zabije przy Bramie Skajskiej jego brat, (3) _____, z pomocą Feba.

(1) Ajaksa / Patrokla / Menelaosa / Diomedesa
(2) bok / pierś / piętę / gardło
(3) Eneasz / Parys / Deifob / Helenos

Zadanie 7. (0–2 pkt)

> „Nie z mojej ja przyszedłem pod Troję przyczyny, / Ród ten przeciw mnie żadnej nie popełnił winy; / Do owoców mej ziemi nie ściągnęli dłoni, / Nie tknęli się trzód moich, nie zabrali koni [...]. / Gdy po dobyciu miasta wojsko łup rozbiera, / Na moich barkach ciężar wojny się opiera, / Lecz kiedy podział przyjdzie, lepsza część dla ciebie"

Na podstawie fragmentu wyjaśnij, jakie zarzuty Achilles stawia Agamemnonowi. Podaj dwa.

Zadanie 8. (0–2 pkt)

Na podstawie monologu Hektora z księgi XXII wyjaśnij, dlaczego bohater nie chroni się w murach miasta przed Achillesem.

Zadanie 9. (0–2 pkt)

W trzecim lamencie nad ciałem Hektora (księga XXIV) głos zabiera Helena. Jak jej słowa charakteryzują Hektora i dlaczego opłakuje ona także siebie?

Zadanie 10. (0–2 pkt)

Dlaczego Achilles w księdze IX odrzuca dary Agamemnona i nie wraca do walki? Podaj dwa powody, które sam wskazuje.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/polski/iliada

SPRAWDZIAN · JĘZYK POLSKI

Sprawdzian z „Iliady” **Grupa B**

Homer

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 22

10 zadań, 22 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Ile dni wojny trojańskiej opisuje „Iliada”?

(A) cały okres 10 lat wojny
(B) 51 dni
(C) 10 dni
(D) 100 dni

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

O co Tetyda prosi Zeusa w księdze I?

(A) aby zapewnił Achillesowi długie i szczęśliwe życie
(B) aby nakazał Agamemnonowi zwrócić Bryzeidę
(C) aby zesłał Grekom pomyślny wiatr do powrotu
(D) aby wspierał Trojan w bitwach, dopóki Grecy nie uczczą jej syna

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–1 pkt)

Główną przyczyną gniewu Achillesa, od którego rozpoczyna się akcja „Iliady” Homera, jest:

(A) zniewaga rzucona przez Parysa
(B) odmowa udziału Achillesa w wyprawie trojańskiej
(C) odebranie mu przez Agamemnona branki Bryzeidy
(D) śmierć jego przyjaciela Patroklosa z rąk Hektora

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 4. (0–3 pkt)

Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących sceny na murach Troi w księdze III.

1. Helena dostrzega w szeregach achajskich swoich braci, Kastora i Polideuka.	**P**	**F**
2. Pryjam nie obwinia Heleny za wojnę — przyczyny nieszczęść upatruje w bogach.	**P**	**F**
3. Helena wskazuje Pryjamowi wśród Greków Agamemnona, Odyseusza i Ajasa.	**P**	**F**

Przy każdym zdaniu zakreśl P (prawda) albo F (fałsz).

Zadanie 5. (0–5 pkt)

Dopasuj postać „Iliady” do informacji o jej pochodzeniu lub rodzinie.

1. Achilles	...	A. córka Etijona, władcy Teb
2. Hektor	...	B. syn Hektora i Andromachy
3. Andromacha	...	C. syn Menojtiosa, przyjaciel Achillesa
4. Patrokl	...	D. syn Peleja i morskiej bogini Tetydy
5. Astianaks	...	E. syn Pryjama i Hekuby

Przy każdym numerze wpisz literę pasującego elementu.

Zadanie 6. (0–3 pkt)

Uzupełnij luki, wybierając wyrażenia z listy.

Hektor spotyka żonę i syna przy Bramie (1) _____. Chłopca ojciec nazywał Skamandriem, inni zaś nazywali go (2) _____. Dziecko rozpłakało się na widok błyszczącego (3) _____ ojca, więc Hektor go zdjął.

(1) Trackiej / Złotej / Dardańskiej / Skajskiej
(2) Polidorem / Deifobem / Astianaktem / Troilosem
(3) pancerza / hełmu / miecza / puklerza

Zadanie 7. (0–2 pkt)

> „A Palladzie Achilles mówi prędkonogi:" / „A na to modrooka Pallada tak rzecze:" / „Że im służył tak grzecznie Hefajst krzywonogi."

Nazwij środek stylistyczny wyróżniony w przytoczonych wersach i wyjaśnij jego funkcję w eposie.

Zadanie 8. (0–2 pkt)

Jak narrator ocenia zachowanie Achillesa wobec ciała Hektora w księdze XXII? Odwołaj się do tekstu.

Zadanie 9. (0–2 pkt)

W księdze XVI narrator komentuje prośbę Patrokla słowami: „Nieszczęśliwy! Nie wiedział, że o zgubę prosił". Wyjaśnij, o co prosi Patrokl i jaką funkcję pełni ten komentarz narratora.

Zadanie 10. (0–2 pkt)

> „Zeusie i bogowie! Niech przy waszym względzie / Syn mój między Trojany jak ja sławny będzie, / Niechaj z odwagą berło dziadowskie dziedziczy! / Gdy wróci z boju, pełen zwycięskiej zdobyczy, / Niechaj wtenczas kto powie: on ojca przechodzi! / Niech się tym słowem matce uradować godzi".

Hektor, trzymając syna na rękach, modli się do bogów. Wyjaśnij, jakie wartości ujawnia ta modlitwa.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/polski/iliada

Sprawdzian z „Iliady”

Grupa A

1. (1 pkt) **A**

2. (1 pkt) **B**

3. (1 pkt) **A**

4. (3 pkt) **1. P; 2. P; 3. P** — po 1 pkt za zdanie

5. (5 pkt) **1–C, 2–A, 3–E, 4–B, 5–D** — po 1 pkt za parę

6. (3 pkt) **(1) Patrokla; (2) gardło; (3) Parys** — po 1 pkt za lukę

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Achilles zarzuca Agamemnonowi, że przyszedł pod Troję nie z własnej krzywdy — Trojanie nie zabrali mu trzód ani koni — lecz walczy dla dobra Atrydów. Druga skarga: to on dźwiga ciężar wojny, a przy podziale łupów lepszą część dostaje Agamemnon, który teraz chce mu jeszcze odebrać nagrodę.
Punktacja: Za każdy poprawnie odczytany zarzut po 1 pkt (maks. 2): Achilles walczy nie we własnej sprawie, lecz dla czci Atrydów — Trojanie nic mu nie zrobili; ciężar walki spoczywa na nim, a przy podziale łupów większa część przypada Agamemnonowi; Agamemnon odbiera mu nagrodę, którą przyznali mu Grecy.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Hektor myśli, że gdyby wszedł do miasta, Trojanie i Trojanki robiliby mu wyrzuty, a nawet najmniej odważny powiedziałby, że przez swoją zuchwałość naraził ich na klęskę. Nie chce tego słyszeć, więc postanawia albo zwyciężyć Achillesa, albo zginąć z chwałą pod murami ojczyzny. Honor i opinia wspólnoty są dla niego ważniejsze od życia.
Punktacja: Wskazanie motywu wstydu: boi się, że Trojanie oskarżą go, że przez swoją zuchwałość naraził miasto na klęskę (1 pkt) + wskazanie wyboru: woli zwyciężyć lub zginąć z chwałą pod murami niż żyć okryty hańbą (1 pkt). Maks. 2 pkt.

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Helena mówi, że przez dwadzieścia lat w Troi Hektor ani razu nie zasmucił jej przykrym słowem, a gdy bratowe, szwagierki czy teściowa robiły jej wyrzuty, bronił jej i łagodnością skłaniał innych do życzliwości. Opłakuje też siebie, bo straciła jedynego obrońcę: zostanie bez przyjaciela, wzgardzona przez wszystkich.
Punktacja: Charakterystyka Hektora: przez dwadzieścia lat nie powiedział jej przykrego słowa, bronił jej przed wyrzutami rodziny, był łagodny i ludzki (1 pkt) + los Heleny: traci jedynego obrońcę w Troi, zostanie sama, wzgardzona i znienawidzona (1 pkt). Maks. 2 pkt.

10. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Achilles mówi, że w wojsku Agamemnona męstwo nic nie znaczy: dzielny i tchórz dostają tę samą cześć i tak samo giną. Zdobył wiele miast i wszystkie łupy oddawał Agamemnonowi, a ten zatrzymywał większość dla siebie i jeszcze odebrał mu brankę. Takiej zniewagi dary nie wynagrodzą.
Punktacja: Po 1 pkt za każdy powód (maks. 2): w wojsku Agamemnona tchórz i dzielny mają tę samą cześć i nagrodę, a obu czeka ten sam grób; mimo zdobycia wielu miast oddawał łupy Agamemnonowi, a ten zatrzymywał je dla siebie; Agamemnon odebrał mu brankę i oszukał go — zniewagi nie da się wymazać darami; nie ufa Agamemnonowi i brzydzi się obłudą.

Grupa B

1. (1 pkt) **B**

2. (1 pkt) **D**

3. (1 pkt) **C**

4. (3 pkt) **1. F; 2. P; 3. P** — po 1 pkt za zdanie

5. (5 pkt) **1–D, 2–E, 3–A, 4–C, 5–B** — po 1 pkt za parę

6. (3 pkt) **(1) Skajskiej; (2) Astianaktem; (3) hełmu** — po 1 pkt za lukę

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: To epitety stałe: Achilles jest „prędkonogi", Pallada „modrooka", Hefajst „krzywonogi". Takie określenia powtarzają się przy tych samych postaciach i wskazują ich najważniejszą cechę, dzięki czemu łatwo je rozpoznać. Nadają też tekstowi podniosły ton i rytm, ułatwiając recytację.
Punktacja: Nazwa: epitet stały (homerycki) — np. „prędkonogi", „modrooka", „krzywonogi" (1 pkt) + funkcja: stale przypisana cecha charakteryzuje postać i ułatwia jej rozpoznanie, nadaje stylowi podniosłość i rytm pieśni recytowanej z pamięci (1 pkt). Maks. 2 pkt.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Achilles przebija nogi zabitego Hektora, przywiązuje go do rydwanu i wlecze w pyle przed murami, na oczach ojca, matki i żony. Narrator ocenia to jednoznacznie: Achilles „pastwił się nad nim w niegodnym sposobie", a zwłoki „obelgom podpadły". Bezczeszczenie ciała jest pokazane jako naruszenie godności zmarłego.
Punktacja: Opis zachowania: Achilles przebija Hektorowi nogi, przywiązuje ciało do rydwanu i wlecze je w pyle na oczach Trojan (1 pkt) + ocena narratora: nazywa to pastwieniem się „w niegodnym sposobie", podkreśla hańbę i ból rodziców — epos potępia bezczeszczenie zwłok (1 pkt). Maks. 2 pkt.

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Patrokl, płacząc nad klęskami Greków, prosi Achillesa, by pozwolił mu poprowadzić Ftyjotów do walki i dał mu swoją zbroję, bo Trojanie wezmą go za Achillesa. Narrator od razu mówi, że Patrokl prosi o własną zgubę — zapowiada jego śmierć. Czytelnik wie więcej niż bohater, więc cała dalsza scena ma tragiczny wydźwięk.
Punktacja: Treść prośby: Patrokl prosi o zbroję Achillesa i zgodę na wyprowadzenie Myrmidonów do boju (1 pkt) + funkcja komentarza: narrator zapowiada z góry śmierć Patrokla, co buduje tragiczną ironię i napięcie — czytelnik wie więcej niż bohater (1 pkt). Maks. 2 pkt.

10. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Hektor prosi, by syn był tak sławny jak on i odziedziczył berło dziadka, a gdy wróci z boju z łupem, by ludzie mówili, że przewyższył ojca. Dla Hektora najważniejsze są więc sława wojenna i męstwo oraz ciągłość rodu i władzy; chce też, by z czynów syna cieszyła się matka.
Punktacja: Wskazanie wartości: sława i męstwo wojenne — syn ma być sławny i przewyższyć ojca w boju (1 pkt) + dziedziczenie władzy i ciągłość rodu, radość matki z czynów syna (1 pkt). Maks. 2 pkt.

Skala ocen (orientacyjna, 22 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	20–22 pkt
dobry (4)	17–19 pkt
dostateczny (3)	11–16 pkt
dopuszczający (2)	7–10 pkt
niedostateczny (1)	0–6 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/polski/iliada**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.